

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СУБОТА
24 травня
2003 року

№ 95 (3095)

СВОБОДА СЛОВА

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

НА ЧАЕС — УСЕ СПОКІЙНО, ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЛИХОМАНИТЬ

Ранкове і денне засідання 23 травня

З інформацією про ситуацію на Чорнобильській АЕС та 30-кілометровій зоні виступив Міністр з надзвичайних ситуацій Георгій Рева. Він спростував чутки про викиди на ЧАЕС та підвищення радіаційного фону. Міністр, зокрема, звернув увагу на те, що ведеться постійний моніторинг ситуації в 30-кілометровій зоні. Дані досліджень щоденно з'являються в Інтернеті на сайті адміністрації зони. Г. Рева навів такі цифри: у Чорнобилі рівень радіації становить 40 мілірентген на

годину за максимального 80, у Прип'яті — 83 за рівня 120 мілірентген на годину. Від також повідомив, що тривають роботи на об'єкті «Укриття», щоб забезпечити людей і довкілля. Тим паче, як зауважив у своєму виступі народний депутат Ігор Юхновський, у зруйнованому реакторі відбуваються деякі небезпечні процеси. Народні обранці запропонували міністерству оперативно реагувати на появу таких чуток і роз'яснювати громадянам, що відбувається на ЧАЕС.

(Закінчення на 2-й стор.).

«ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» ПІШОВ У РІСТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

УНІАН став патріархом

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав агентство УНІАН з десятирічним ювілеєм і відзначив його працівників грамотами та іменними подарунками. Кажучи про оперативність, професіоналізм та об'єктивність агентства, глава парламенту зазначив, що на ниві інформаційного простору УНІАН став патріархом.

За словами Голови ВР, нині, коли кожний ЗМІ намагається нав'язати свою точку зору, суспільство політизоване. Отже, з'явилася потреба у третій силі, яка консолідуватиме і розвиватиме громадянське суспільство. Крім того, на переконання Володимира Литвина, стало менш цікаво читати газети, бо в них мало аналітичних статей про найважливіші проблеми та «матеріалів, що спонукають до роздумів».

Голова ВР зазначив, що «важко ще однозначно оцінювати» роботу парламенту, адже треба прийняти низку найважливіших законопроектів про пенсійну реформу, розвиток АПК, основні засади внутрішньої і зовнішньої політики, «розумну і виважену» бюджетну резолюцію тощо. За його словами, народні депутати втратили багато часу під час протистоянь «для з'ясування різних політичних моментів». А нині, на думку Володимира Литвина, між політиками йде «відкрита боротьба на знищення», буде жорстка боротьба і за президентське крісло. Глава парламенту впевнений, що незабаром блоки і коаліції «різко розпадатимуться», бо кожна сила, котра має лідера, йтиме на вибори самостійно, щоб здійснити ревізію своїх лав.

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Президент наполягає на двопалатному парламенті

«Я особисто ніколи не відмовлюся від двопалатного парламенту. Це моя однозначна думка», — заявив Л. Кучма, відповідаючи на запитання журналістів у Зальцбурзі (Австрія), де він брав участь у 10-й неформальній зустрічі глав держав Центральної і Східної Європи.

Президент також заявив, що має намір внести до Верховної Ради свій законопроект про зміни до Конституції України в перших числах червня після ознайомлення з остаточними результатами всенародного обговорення та обговорення з усіма фракціями парламенту, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Працівникам хімічної промисловості України

Вітаю з професійним святом — Днем хіміка — трудівників галузі, яка постійно і сумлінно працює на економіку та споживача.

Хімію нерідко називають індустрією для всіх, і в цьому немає перебільшення. Важко знайти таку сферу, де не застосовували б її продукцію, — від потужних виробництв і земельних угідь до повсякденних потреб людей.

Наш народ відає належне хімікам, які за значних труднощів, складних умов ринкової перебудови економіки зуміли в основному зберегти потенціал своєї галузі і знаходять шляхи інтенсифікації та підвищення ефективності її роботи.

Бажаю вам вагомих здобутків на цьому шляху, щастя, енергії і наснаги, примноження внеску в економічний і соціальний розвиток України.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Едуард
Мане
(1832—1883 рр.)

«Бузок
у склі»
(1882 р.)

Полотно, масло.

Банкір року дружить з нами

Почесне визнання «Професіонал року» в галузі «Банківська справа» та приз «Крило натхнення» здобув давній шанувальник «Голосу України» невідомий ініціативний керманіч Волинської обласної дирекції пенсійного банку «Аваль» Валерій Попов у щорічний рейтинговій акції «Людина року Волинського краю».

Кандидатуру злізного банкіра підтримали понад триста експертів-економістів і сто незалежних респондентів. Вони визначили Валерія Васильовича найуспішнішим фінансистом 2002 року. Плідну роботу Волинської дирекції банку відзначив у Луцьку на щорічних загальних зборах акціонерів і президент АППБ «Аваль» народний депутат України Федір Іванович Шпиг.

Робочий день Валерія Попова розпочинається з

У НОМЕР

прискіпливого вивчення парламентської газети. Він переконаний — вона об'єктивно й неупереджено відображає всесдержавницьку й політичну дійсність. Отож давній друг і порадник «Голосу України» на підтвердження своїх слів шоразу долучається до благодійних акцій редакції, повідомляє наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.

Робимо для голландців. А собі?

На Керченському суднобудівному заводі «Затока» спущено на воду чергове судно. 90-метровий контейнеровоз заввишки 12 метрів зі складними конструктивними і технологічними особливостями — останній із серії річкових та морських суден, споруджених впродовж п'яти років на замовлення голландської компанії «Дамен», повідомляє наш власний кореспондент з Криму Віктор ХОМЕНКО.

ПЕРЕДПЛАТА-2003

Залишайтеся з «Голосом»!

І ще одне, шановні друзі!

Напишіть нам, як у вашому селі, селищі, місті працює пошта, скільки разів на тиждень доставляють кореспонденцію, чи не буває затримок, чи завжди вчасно ви самі можете зробити поштові відправлення. Наша мета — захистити ваші права споживача, якщо, звісно, їх порушують.

Передплачуйте «Голос».
Ми завжди з вами!

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

...І ожили
легенди

3

Маршал
Сенату
Польщі:

«Ми друзі...»

4

Бар'єри між країнами
СНД створено
штучно

5

Зарплата зросте вже не на папері

Вечірнє засідання 22 травня
Верховна Рада затвердила зміни до закону про Державний бюджет України на 2003 рік та до деяких законів із питань оподаткування, збільшивши доходи та видатки бюджету майже на 3 мільярди гривень. Доходну частину бюджету затверджено розміром 52,9 млрд. грн., видаткову — 54,9 млрд. грн., дефіцит бюджету збережено на рівні 2,03 млрд. грн. Згідно з прийнятим законом, з 1 травня цього року відновлюється співвідношення в оплаті праці в бюджетній сфері, виходячи з розміру мінімальної зарплати в 165 гривень, а з 1 липня — виходячи з розміру в 186

гривень. А до 237 гривень мінімальна зарплата зросте не з 1 липня, як планувалося раніше, а з 1 грудня цього року. За таке рішення проголосували 276 народних депутатів. Законопроект також встановлює, що підприємства з видобутку природного газу та газового конденсату, нафти вносять до державного бюджету рентну плату за товарний природний газ розміром 30,6 грн. за тисячу кубометрів, за нафту — 160 грн. за тону, за газоконденсат — 104,4 грн. за тону.

Доповідаючи про зміни до бюджету, голова бюджетного комітету ВР Петро Порошенко (фракція «Наша Україна») сказав, що фахівці парламенту

віднайшли ресурс для виконання закону про підвищення мінімальної зарплати з 1 січня цього року — до 185 гривень, а з 1 липня — до 237. Однак через несприятливі кліматичні умови державних дотацій потребує аграрний сектор економіки, тож підвищення мінімальної зарплати доведеться перенести на пізніший строк. Підготовлений до другого читання варіант змін до бюджету став компромісом між депутатами та урядом.

У цілому також було прийнято зміни до статті 12 Закону «Про телебачення і радіомовлення» про грошові надходження від реклами, схвалено за основу і відправлено на доопрацювання законопроекти про

внесення змін до Закону «Про відпустки», яким дозволяється отримати відпустку з догляду за дитиною чоловікам, які усиновили дітей чи виховують їх самі; закон про порядок звернення (відчуження) приватного майна; зміни до Закону «Про пенсійне забезпечення» стосовно пенсій працівникам металургійних підприємств, а також деякі інші попередньо обговорені законопроекти.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин оголосив про входження позафракційних депутатів Олега Беспалова та Петра Димінського до фракції «Регіони України». Отже, ця фракція нині налічує 46 парламентаріїв.

Юліана ШЕВЧУК.

На ЧАЕС — усе спокійно, телебачення лихоманить

Ранкове і денне засідання 23 травня (Початок на 1-й стор.).
Майже три відсотки ефірного часу Національна телекомпанія виділяє на висвітлення діяльності парламенту, що відповідає вимогам законодавства. Таку цифру навів президент НТКУ Олександр Савенко, звітуючи про хід виконання постанови «Про порядок висвітлення роботи третьої сесії Верховної Ради України четвертого скликання». Водночас Олександр Савенко звернув увагу на те, що на висвітлення діяльності інших гілок влади витрачається значно менше ефірного часу.

Президент НТКУ приділив увагу постанові, яку прийняли народні депутати 20 лютого цього року. Він, зокрема, попросив уточнити концепцію передачі.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Олександр Савенко з боєм зауважив: «Національний телеканал розірваний». На суперечливості правового поля у висвітленні діяльності гілок влади наголосив у своєму звіті голова Державного

комітету з питань інформаційної політики телебачення і радіомовлення Іван Чиж.

Голова Комітету ВР з питань свободи слова та інформаційної політики Микола Томенко піддав критиці звіти обох керівників. Передусім, на його думку, треба не скаржитися на недосконалість і суперечливість правового поля, а виконувати закони. Він зазначив, що у той час, на який претендували народні обранці, виходять і підготовлені приватними телекомпаніями передачі «Саме той» та «Вісті». Микола Томенко розкритикував представників парламентської більшості стосовно блокування роботи над законом про створення на базі Національної телекомпанії громадського телебачення. Голова профільного комітету вважає: перехід до такого телебачення дасть змо-

гу розв'язати чимало проблем, пов'язаних із висвітленням діяльності законодавців, передусім опозиційних.

Його думку продовжив у своєму виступі народний депутат Володимир Черняк, який вважає: шельмування парламенту — шельмування демократії. Чимало критичних слів на адресу Національної телекомпанії пролунало у виступах народних обранців Юрія Кармазіна та Сергія Гмірі.

На початку ранкового засідання головуючий повідомив про входження народних депутатів В. Онопенка та С. Слабенка у фракції «Регіони України». Однак обидва законодавці повідомили, що це сталося «через технічний збій».

На сесії також було розглянуто низку законопроектів.

Володимир КОРОЛЮК.

Заява депутатської групи «Європейський вибір»

Нещодавно в Україні відбулася непересічна подія — уперше, як і вся європейська спільнота, українці відзначали День Європи. Це була не одноразова спонтанна акція, а логічне продовження цілеспрямованої, поступальної діяльності керівництва нашої держави в особі Президента, парламенту, уряду на шляху євроінтеграційного курсу.

Повноправна участь України в Європейській конференції в Афінах, започаткування нового формату відносин між країнами — членами ЄС, країнами-кандидатами та європейськими державами, які заявляють про своє прагнення вступу до Євросоюзу, — свідчення підвищеної уваги з боку країн-членів ЄС до України, до її євроінтеграційних прагнень.

Депутатська група «Європейський вибір» від початку свого існування займала і займає чітку

позицію щодо вступу України до Європейського союзу. Ми постійно підтверджуємо й обстоюємо принципи цивілізованого парламентаризму у своїй повсякденній діяльності.

Водночас ми розуміємо, що процес цей непростий і тривалий. Не євроофіси, євроременти та євророзваги наближають нас до Європи, а передусім копітка робота над утвердженням європейських суспільних та трудових відносин, європейського рівня життя серед переважної частини населення і промислових центрів, і віддалених регіонів, політичної культури, і, власне, нового демократичного способу мислення.

Народні депутати України — члени депутатської групи «Євро-

пейський вибір» постійно підтверджують своє прагнення до конструктивної співпраці з народними депутатами інших депутатських фракцій та груп у напрямі вдосконалення нашого законодавства, його адаптації до європейських норм і стандартів.

На часі розробка й прийняття надзвичайних політичних, економічних, соціальних законопроектів.

Побудова моделі парламентсько-президентської республіки в рамках політичної реформи — не бажання окремих політиків чи політичних груп, а історична необхідність, якісно новий етап розвитку нашої держави. Це треба з усією відповідальністю усвідлювати всім нам, народним депута-

там, і спільно продуктивно працювати над утіленням найбільш прийнятних і ефективних законопроектів, які врегулюють це питання.

Ми не можемо марнувати час на політичні інтриги, закулісні ігри та марнослівні дискусії. Тим паче що, окрім політичної реформи, люди очікують конкретних економічних зрушень на краще, поліпшення матеріального становища кожної сім'ї, кожного українця.

«Європейський вибір» запрошує колег-депутатів зробити вибір політичної та громадянської відповідальності за поступальний рух нашої країни до цивілізованого розвиненого європейського суспільства.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Українофори).

Щоб Японія стала ближче

Завтра Голова Верховної Ради Володимир Литвин відбуде до Японії. Це вперше глава українського парламенту відвідає Країну сходу сонця з офіційним візитом. Тож програма буде дуже насичена. Володимира Литвина прийме імператор країни Акіхіто. Відбудуться переговори з президентом палати радників Х. Куратою та спікером палати представників Т. Ватанукі. Заплановано зустрічі з членами парламентської Асоціації японсько-української дружби, Дослідницької комісії Ліберально-демократичної партії в закордонних справах. Голова ВР прочитає лекцію в університеті Сока. Також українська делегація побуває в Хіросімі. Цей пункт програми має і символічне значення. Адже і Україна, і Японія на власному досвіді знають, що таке ядерна катастрофа. Україна також має й інший досвід — добровільної відмови від ядерної зброї. Тож питання ядерної безпеки буде одним із головних під час японських зустрічей.

Слід відзначити, що травень взагалі видався плідним на українсько-японські зустрічі. Учора в Києві було відкрито виставку японського мистецтва. У церемонії взяв участь і Голова ВР. Крім того, цього тижня в українській столиці відбувся українсько-японський симпозіум за участю представників ділових кіл обох країн, а також міністерств та відомств нашої держави. «Ми помітили, що протягом останніх трьох років економіка України стабільно зростає», — заявив голова Японсько-українського комітету з питань економічного співробітництва Хідея Тайда, але при цьому додав, що, на жаль, це не позначилося на обсягах японських інвестицій в Україну. Пан Хідея не зменшував роль урядів, але водночас зауважив, що «економічне співробітництво починається тоді, коли цього бажають бізнесмени».

Наталія ФІЛІПЧУК.

Хто спонсорує діяльність Президента України Леоніда Кучми?

Часи змінюються і ми змінюємося разом з ними — сказав колись один мудрий чоловік. Ідеї побудови відкритого суспільства, які сьогодні визначають напрям розвитку кожного цивілізованого суспільства і втілюються повсюдно, починаючи від державних справ і закінчуючи архітектурою, певною мірою почали впливати і на вітчизняний політикум. Щоправда, ці демократичні впливи доходять до України у де-що спотвореному вигляді.

У досить своєрідний спосіб підхопили цю тенденцію і на Банковій. Останнім часом кожен українець мав нагоду особисто пересвідчитися в тому, що всенародно обраний глава держави не забуває ні про кого: вітає з Новим роком кожному сім'ю, намагається потішити серце кожного теплими вітаннями з нагоди найважливіших державних справ, радиться з громадянами з приводу втілення в життя своїх державотворчих ініціатив тощо. Як кажуть, все це було б дуже приємно, якби не було так сумно.

Не потрібно мати вищої економічної освіти, щоб зрозуміти, що масові (у масштабах усієї країни) публічні акції — справа надзвичайно дорога. Іх рідко дозволяють собі навіть потужні транснаціональні компанії з багатомільйонними (у доларах США) рекламними бюджетами. І можна було б порадіти за державу загалом та Президента зокрема, якби не українські реалії. Нагадаю, що в державному бюджеті на цей рік на обслуговування діяльності глави держави передбачено трошки більш як 25 мільйонів гривень. Міркувати, багато це чи мало, можна з різних позицій. Однак абсолютно очевидно, що цього недостатньо, щоб забезпечити Леоніду Кучмі проведення численних, з дозволу сказати, рекламних акцій.

Такі міркування спонукали мене спробувати з'ясувати, за які гроші останнім часом забезпечується «зв'язок» Президента з громадянами. З цією метою я підготував, а Верховна Рада України підтримала, три депутатські запити на адресу Рахункової палати України та Генерального прокурора України.

Зокрема, 13 січня цього року я звертався із депутатським запитом на адресу Голови Рахункової палати України з проханням з'ясувати і повідомити мені, скільки коштувало підготувати та розіслати новорічні привітання Леоніда Кучми у

на рекламних щитах з іншими святковими поздоровленнями глави держави не згадуються імена чи назви спонсорів. Хто ці безліччезначні мільйонери (чи, може, мільярди), перед ким вони прагнуть «популяризувати» своє ім'я, — мені особисто, як і мільйонам моїх співвітчизників, невідомо. Але, вважаючи на впевненість, з яких керівники відповідних державних відомств та підприємств, відповідальних за виготовлення та розповсюдження привітань Президента, відмовляються називати імена «спонсорів» окремих заходів, які здійснює Леонід Кучма, я роблю висновок, що або ж останні бажать «популяризувати» своє ім'я з не зовсім безкорисливою метою та не перед громадянами чи діловими партнерами, або вони не так вже й «добровільно» займаються цим «спонсорством».

Необхідно зазначити, що такі порушення законодавства, очевидно, мали місце і у зв'язку з фактами оприлюднення привітань Президента Л. Кучми з нагоди свят 8 Березня та 9 Травня цього року. В останніх випадках у населених пунктах України було розміщено рекламні щити з відповідною інформацією, які, крім іншого, не містять вихідних даних ані про замовника, ані про виробника зазначеного рекламного продукту. До речі, Верховна Рада України підтримала свого часу мій депутатський запит з цього приводу. Однак відповіді я ї досі не отримав.

Ще й до сьогодні триває рекламна кампанія на підтримку впровадження політичних ініціатив глави держави стосовно зміни конституційного ладу України. У цьому випадку мова йде вже не тільки про порушення законодавства України у частині вимог до держел фінансування органів державної влади, а й про недобросовісну рекламу, яка, відповідно до статті 10 Закону України «Про рекламу», заборонена. У зазначених рекламних матеріалах досяг-

нення доброти громадян та провітання держави загалом виразно пов'язуються із втіленням у життя президентських ініціатив. При цьому наводяться некоректні з точки зору повноти і доречності приклади розвинених країн Європи та світу. Так, на низці рекламних щитів зазначено:

«Бажаєш жити як в Європі, підтримай двопалатний парламент? Зрозуміло, що з тексту такого рекламного матеріалу чітко випливає, що всі європейські країни мають двопалатні парламенти. Цікаво, з яких міркувань автори наведеного тексту «забули» про такі економічно розвинені країни Євросоюзу, які мають однопалатні парламенти, як Швеція, Данія, Фінляндія, Люксембург, Португалія, Греція та інші? У такий спосіб рекламодавці, які ініціювали розміщення таких рекламних матеріалів, використовуючи перебільшення, неточності, двозначності тощо, замовчуючи той факт, що доцільність ініціативи главою держави конституційних змін — проблема надзвичайно багатогранна, безсписна, а також дискусійна навіть у професійних колах юристів та фахівців з державного управління, намагаються ввести споживачів такої реклами, тобто мільйони громадян, в оману.

На моє переконання, всі ці порушення мали б стати предметом пильної уваги правоохоронних органів. Днями Верховна Рада України підтримала підготовлений мною відповідний депутатський запит на ім'я Генерального прокурора України С. Піскуна з проханням встановити джерела фінансування здійснення від імені Президента України зазначених вище заходів, провести ґрунтовну перевірку законності такого фінансування та вжити заходів для притягнення до відповідальності винних осіб. Сподіваюся, що прокуратура найближчим часом таки назве прізвища таємничих спонсорів публічних акцій Леоніда Кучми.

Микола ТОМЕНКО, голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, народний депутат України.

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Політреклама — двигун виборів

Правове врегулювання політичної реклами у ЗМІ під час виборчих процесів стане одним із кроків до справді чесних і прозорих виборів у нашої державі. На цьому наголошували учасники семінару «Політична реклама у ЗМІ — наближення до законодавчих та практичних міжнародних стандартів», який провів у Верховній Раді парламентський комітет із питань свободи слова та інформації спільно з Центром стратегічних досліджень та підтримки посольства США в Україні.

Як зазначив, відкриваючи семінар, голова підкомітету інформаційного комітету ВР народний депутат України Валерій МІШУРА, прогалини у вітчизняному законодавстві у сфері політичної реклами у ЗМІ має на меті заповнити закон «Про політичну рекламу», який нині перебуває на розгляді в парламенті. Цей законопроект, який було розроблено за участю політологів, соціологів, журналістів та інших фахівців у сфері політичних технологій, уперше законодавчо визначає основні засади і принципи політичної рекламної діяльності, вводить у правовий обіг поняття «політичної реклами», суб'єктів політичного процесу, політичних «прихованої» реклами, «недобросовісної», «фальшивої» та «контрреклами». Водночас законопроект встановлює певні обмеження щодо політичної реклами, визначає коло осіб, яким заборонено вести політичну рекламу. Особливий наголос зроблено на законодавчому забезпеченні рівних фінансових умов ведення передвиборних кампаній для всіх кандидатів у народні депутати та президенти, політичних партій, у тому числі й для чинних Президента України, народних депутатів та урядовців. Окремим розділом у законопроекті про політичну рекламу виписано захист засобів масової інформації під час виборчих кампаній та референдумів. Зокрема, у передвиборний період пропонувано заборонити будь-які позапланові перевірки ЗМІ контролюючими державними органами та органами правопорядку, запровадити мораторій на видачу ліцензій та переліцензування для електронних ЗМІ, мораторій на реєстрацію нових ЗМІ тощо.

Юліана ШЕВЧУК.

ФУТБОЛ

І вдруге перемогли

Товариський матч юніорських збірних (U-18). Україна — Туреччина. 2:1. Київ. Стадіон «Динамо» імені Валерія Лобановського. Голи: Милко, 53, Ярощенко, 58 — Язар, 18.

Суперник грав жорстко і навіть грубо. Але наша команда вистояла і здолала заслужену перемогу. Нагадаємо, що і перший товариський матч у Боролянці підопічні Юрія Калитвинцева виграли — 2:0.

Пожива для розуму

ПІДБ'ЄМО ПІДСУМКИ

Газета «Голос України» була не тільки інформаційним спонсором, а й безпосереднім учасником Міждержавної виставки промислових технологій, засобів виробництва, товарів і послуг країн СНД, що пройшла 14—17 травня в «Експоцентрі України». І всі чотири дні — цілковитий анілаж. У перші дві години після відкриття розбирали практично всі газети, причому великий інтерес виявляли учасники виставки, і не тільки українські, а й представники підприємств Азербайджану, Молдови, Вірменії, а особливо — Росії.

Як ми робимо газету — в нашій експозиції можна було дізнатися з добірки фотографій. Велику популярність мали і матеріали журналістів «Голосу», що раніше публікувалися в газеті. Постійні читачі «ГУ», які були присутні на виставці, говорили багато теплих слів, висловлювали свої побажання, скориставшись нагодою, розпитували про журналістів, навіть просили їхні фото з добірки на пам'ять. Виявляли до нас інтерес і рекламодавці.

Гості з Вірменії, з'ясувалося, знають про те, що виходить вірменський додаток «ГУ» «Арагац», а гості з Азербайджану, крім росій-

ського варіанта газети, просили український — як сувенір. У російському павільйоні наша газета була особливо популярна, звідти спеціально приходили шодня по свіжий номер.

А вигідні умови передплати декого просто-таки приголомшували: «Адже 3,30 на місяць — це три буханці хліба!» А в нас, шановні, пожива для розуму, та ще й п'ять разів на тиждень!

Марічка КОРМУШКІНА.
Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

Продовження теми читайте в матеріалі «Бар'єри між країнами СНД створено штучно» на 5-й стор.

ПРОГНОЗИ

Рання городина просить дощу

На вулиці Галину називають «зеленою». Але не через те, що вона симпатизує якійсь партії. Навпаки — вона не признає жодної. Молодичі торгують на колишньому колгоспному ринку петрушкою, кропом, селерою, щавелем та ранньою городиною. Взимку бере зелень у тепличників та заїжджких комерсантів з південних країн. Навесні та влітку трохи вирощує на городі у своїх батьків. Та більше скуповує у старих селянок, котрим вже несила добитися до міста на базар.

Цієї весни, розповіла Галина, «торг на зелень не пішов». І в її батьків, і в інших людей вимерзла взимку вся петрушка. Довелося купувати тільки привезену з Молдови та Грузії. Ціна підсочила за кілограм до сімнадцяти гривень і більше. Покупці,

покрутивши в руках скупий однокригивний пучок петрушки чи кропу, клали його знову у корзину. «Що це за борщ вийде, казали, коли тільки на «бур'ян» треба викласти п'ять гривень...».

Бездощів'я травня вплинуло на базарні ціни. Вони залиши-

лися високими. «Букетик» кропу коштує 80—90 копійок, салату — 60—70, зеленої цибулі — 50 копійок. Тепличні огірки, котрі вирощують у багатьох селах Черкаського району, коштують 5—6 гривень за кілограм. Ранню капусту продають по 3—3,5 гривень. Дорогі помідори — ціна на них не опускається нижче семигривневої позначки. Доступною для малозабезпеченого покупця стала хіба що редиска. Її пропонують по півтори-дві гривні за кілограм.

Моя знайома Галина, а з нею і її напарниці по ринку

стверджують, що цього неврожайного року треба поспішати пожититися ранньою, тепличною, городиною. «Бо весняна спека вже зробила свою біду — жовкнуть у відкритому ґрунті помідори, в'яне тудина кабаків та огірків. Не буде ні «середньої», ні пізньої капусти...»

Прогнози базарних «експертів» підтвердили фавіші сільського господарства. Через посуху врожай ранньої городини буде мізерний. Збережеться лиш те, що на поливі. Тобто на невеликих клаптиках у селянських та фермерських господарствах. У сільгосптовариствах та агрофірмах зрошувальні системи не працюють. Відповідно і ціни на городину будуть «золоті».

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

ФЕСТИВАЛІ

...І ожили легенди

На конкурсі-фестивалі юних українознавців у Чернівцях ушосте зібралися шанувальники буковинських об-

рядів та фольклору. Цього року змагання відбувалися на теренах музею народної архітектури та побуту. Учасники 16

колективів, три з них — професійні, перетворили фестиваль на яскраве свято. Пісні та легенди, сцени зі стародавнього життя буковинців і народний гумор були особливо доречні серед чепурних хаток і млинів на шматку старої Буковини. Разом з конкурсантами співали й танцювали майже півтори тисячі гостей. Запал доречно підтримували філіжанка кави та львівське пиво. Поважне журі очолювали митці Оксентій Яківчук та Петро Кононенко.

Сергій СУЛИМА.
Фото
Петра ГОНЧАРА.

Свято, скупане в каштанах

Спитайте в будь-якого киянина, чого він чекає, тільки-но пригріє весняне сонечко. Впевнена, у відповідь почуєте: Дня Києва. Його з нетерпінням ждуть і в багатьох інших містах — адже це чи не найкраща нагода відвідати столицю.

Традиційно День Києва відзначається в останні вихідні травня — час, коли місто тоне у весняному цвітінні, ніжній зелені, купається у ще лагідному сонячному промінні. Однак гуляння розтягуються на тиждень, бо ж умістити заплановані заходи у два дні неможливо.

Схоже, і цей рік не виняток. Принаймні, міська влада передбачила все необхідне. Навіть якщо вам не хочеться діставатися до центру, обмінути свято не вдасться — урочиста атмосфера витатиме всюди. Та основні події відбуватимуться все-таки поблизу Хрещатика. Феєрії, концерти, конкурси пройнуть на майдані Незалежності, Михайлівській та Європейській площах. А любителів спорту в суботу на Майдані потішать земляки донецького «Шахтаря» у програмі «Найсильніший у Донбасі» (зазначу, що жоден спортивний майданчик міста в ці дні не пустуватиме). На Європейській площі можна буде побачити «Свято краси у місті краси», яке підсумує конкурс «Королева Києва—2003».

Не почуватимуться чужими в цьому велелюдді і дітлахи — в неділю на Театральній площі для них вируватиме «Дитячий світотрай». А на Майдані звично засяють «Зірки столиці» — в урочистому концерті, очікується, виступлять Наталя Могилевська, Катя Бужинська, Марія Бурмака. Звісно, не обійдеться без видовищного феєрверку.

Одним словом, сумувати не доведеться. Залишається тільки вибрати, куди податися.

Надія ГОРБАТОК.

КАЛЕНДАР

Виповнилося і 65 літ з дня загибелі **Євгена КОНОВАЛЬЦЯ**, одного з творців ОУН. Народився він 1891 року на Львівщині. Після гімназії вчився на юриста. З початком першої світової — в австрій-

ській армії. З 1915 року в російському полоні. Там, у таборі для полонених сформувалась ідея січового стрілецтва. Після звільнення Коновалець очолює січових стрільців, що були найбездатнішими в армії УНР. Саме вони брали Київ 1918 року. У 20-х роках Коновалець в еміграції: Берлін, Женева, Рим. 1929 року створено ОУН, Коновалець очолює Провід Українських Націоналістів. Його авторитет в ОУН був незаперечний. Занепокоєні радян-

ські спецслужби влаштували полювання на полковника. Вбивство вчинили земляк — українець Павло Судовлатов, на чиєму рахунку смерть Шухевича, Троцького та багатьох інших. У Роттердамі Судовлатов зустрівся з Коновальцем, передав йому цукерки в коробці з українським орнаментом. У коробці була бомба. Після загибелі полковника ОУН розколовся, її очолили Мельник та Бандера.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

АНОМАЛІЇ

Прибульці вже на Землі!

Спрутоподібні марсіани, схожі на ельфів селеніти, неймовірно чудовиська з Венери, мислячі кристали з Юпітера... Уява людини за останні півтора століття населила живими істотами всі можливі космічні об'єкти, створила тисячі варіантів вигляду прибульців, їхньої техніки і способу життя. Громадська свідомість давно вже готова сприйняти думку про те, що у Всесвіті ми не одні. Ми дозріли для контакту, ми чекаємо гостей. Бракує останнього штриха — незважаючи на всі спроби, а в останні сорок років вони провадяться на науковій основі, знайти інопланетян поки що не вдалося. Можливо, ми просто не там шукали. Або не тих.

Минулого року двоє італійських учених — геолог Бруно д'Ардженіо та біолог Джузеппе Джераці — презентували публіці результат багаторічних досліджень невідомої раніше форми життя, так званих кристалічних мікробів. Вони вивчали мікроорганізми, яких зуміли знайти в 50 різних зразках космічного й земного походження. Так звані кристалічні мікроби (кримси) у стані спокою було виявлено всередині кам'яних і залізних метеоритів, в осадових породах, вулканічному склі. Вік знахідок коливається від кількох тисяч до 2,3 млрд. років, розмір — від десятих часток до кількох мікронів, причому давніші зразки були значно менші від пізніших.

Спеціаліст НАСА Еверетт К. Гібсон заявив, що виявлення кримсів у метеоритах могло бути наслідком їх забруднення земним життям. Ентузіасти називають це стандартною відмовкою скептика, але треба зазначити, що певна логіка в такій позиції є. Річ у тім, що деякі наші сусіди по планеті за своїми біологічними ознаками докорінно відрізняються від решти організмів.

Ще на початку XX століття мікроорганізми було виявлено в киплячій воді гейзерів, а потім і в жерлах підводних вулканів, де температура перевищує точку кипіння води, а тиск набагато вищий за атмосферний. З'ясувалося також, що бактерії можуть жити і розмножуватися глибоко під землею. В середині 20-х років американські вчені Бастін і Грі знайшли в нафтових покладах на глибині кількох сотень метрів бактерії, що живляться нафтою і сполуками сірки. На початку 1997 року в журналі «Сайєнтифік Амерікен» з'явилося повідомлення про те, що бактерії живуть на глибинах до п'яти кілометрів і що шари земної кори величезної товщини просто кишать мікроорганізмами.

У серпні 1996 року газета «Вашингтон пост» писала, що мікробіологи вивчають загадкову бактерію, яка живе на морському дні і здатна існувати лише за температури води 85° С і тиску 260 атмосфер. Встановлено, що бактерії цього виду можуть переносити дуже високий рівень радіації, не потребують органічного вуглецю і чудово обходяться без сонячного світла, а деякі з них добре почуваються навіть у концентрованих сірчаній кислоті!

У геотермальному джерелі Ліді на південному сході Аїдахо (США) на глибині 200 метрів живе колонія бактерій, що живляться воднем. Крихітні «звірятка» ростуть, використовуючи енергію хімічної реакції між воднем і вуглекислим газом, не потребуючи ні сонячного світла, ні органічного вуглецю. Інакше кажучи, живляться вони воднем, а дишають вуглекислим газом. Частина одержаної у процесі метаболізму енергії використовується для росту і розмноження, а решта — для синтезу метану, який вони видахують.

У межах Сонячної системи є інші небесні тіла, що мають зони навіть зі сприятливішим середовищем існування, порівняно з тими екстремальними умовами, до яких успішно пристосувалися найпростіші організми на Землі.

Американський біолог Джозеф Міллер повторно проаналізував інформацію, одержану апаратами «Вікінг-1» і «Вікінг-2», які здійснили 1975 року посадку на Марсі, і стверджує, що життя на Червоній планеті є! На кожному з «Вікінгів» було проведено експеримент з виявлення життя. Проби ґрунту змішували з органічними речовинами, що містять радіоактивний ізотоп вуглецю. Припускалося, що живі мікроорганізми з марсіанського ґрунту мають поглинати додану суміш, у результаті чого виділятиметься радіоактивний вуглекислий газ. Газ справді періодично виділявся. Спочатку вчені пояснювали це хімічною реакцією між поживною сумішшю і природними окислювачами. А Міллер припустив, що зміна активності пов'язана з біоритмами марсіанських мікроорганізмів. Радіоактивний CO₂ під час експерименту на «Вікінг-2» виділявся з періодичністю, що збігалася з марсіанською добою. Це, вважає доктор Міллер, пряма вказівка на те, що виділення газу було процесом життєдіяльності.

Учені знаходять дедалі більше непрямих ознак, що вказують на можливість існування позаземного життя на одному з місяців Юпітера, Європі. Дослідники припускають, що шар криги над океаном, який вкриває всю планету, досить тонкий, і в ньому внаслідок припливно-відпливних процесів можуть утворюватися тріщини. В цьому разі в океані є всі умови для виникнення і процвітання «європейського» життя.

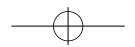
Найближчим часом може змінитися і уявлення людства про Венеру. Раніше її описували як космічне пекло: йшлося про те, що її атмосфера перебуває приблизно в такому самому стані, який спостерігається всередині каструлі-сковарки, і що вона насичена кислотами, які роз'їдають метал, а отже, зовсім непридатна для життя. А тепер американські вчені висловлюють передбачення, що хмари у верхніх шарах атмосфери Венери містять хімічні речовини, які дають підставу говорити про присутність там якоїсь форми життя. Як стверджують доктор Дірк Шульце-Макух та його колега Лоїс Ірвін з університету Техасу, «це досить великі частки витягнутої форми. За розміром вони такі самі як трохи більші за мікроби на Землі». Учені вважають, що життя могло зародитися у зниклих океанах Венери, а потім, коли з'явився парниковий ефект, переміститися в атмосферу.

Уявлення про життя, яке існує в безкраїх просторах космосу, аж до останніх десятиріч минулого століття зводилися в основному до абстрактних теорій. У наші дні вчені, озброєні науковими і технічними досягненнями, всерйоз розпочинають пошуки в космічному просторі біологічного життя. І якщо колись їхні зусилля увінчаються успіхом, то ставлення до світу, в якому ми живемо, і до Всесвіту, котрий нас оточує, зміниться назавжди.

Олег ДЕНИСОВ.

На фото: вигляд Марсу з борту апарата «Вікінг-2».

ГЛОБУС
Маршал Сенату Польщі:

«Ми друзі й завжди обстоюватимемо інтереси України в Європі»

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Нинішній рік — знаковий в україно-польських відносинах. Країнам удалося домовитися про найліберальнішу форму запровадження візового режиму, потреба якого продикутована вступом Польщі до ЄС. Створено Міжпарламентську асамблею, і 16—18 червня в Києві відбудеться її перша сесія. В липні українці та поляки вишановуватимуть жертв волинських подій 60-річної давності. «ГУ» попросив Маршала верхньої палати польського парламенту Лонгіна ПАСТУСЯКА висловитися стосовно цих подій, зважаючи на їхню безперечну важливість.

Разом творити дива

— Як ви оцінюєте перспективи Міжпарламентської асамблеї України та Польщі?

— Такі структури спочатку створюють на папері. Тож завжди є загроза, що вони будуть мертвими. Сподіваюся, що з нашою асамблеєю такого не станеться. Смію так стверджувати, зважаючи на досвід ефективної роботи Міжпарламентської польсько-литовської асамблеї.

Міжпарламентська асамблея Польщі та України не стане фасадною інституцією, якщо перед нею буде поставлено конкретні завдання. По-перше, об'єднання могло б давати оцінку всьому спектрові двосторонніх відносин. По-друге, здійснювати моніторингові функції. По-третє, стати імпульсом для інтенсивнішої роботи урядів. Адже до складу асамблеї увійдуть і представники урядів в парламенті Польщі та України. По-четверте, об'єднання може виступати ініціатором нових двосторонніх угод. І, врешті-решт, по-п'яте, така робота сприятиме гармонізації українського і польського законодавств. Що особливо важливо в контексті майбутнього членства Польщі в Євросоюзі і, наголошую, в недалекому майбутньому членстві в ньому України.

Те, яку роль виконуватиме асамблея, залежить і від рівня фахівців, які представляють сторони. Я запропонував, щоб співголовою об'єднання з польської сторони стала Віше-маршал Сенату Іоланта Данеляк. Вона дуже компетентна людина, яка стежитиме, щоб новий міжпарламентський орган працював, а не створював видимість роботи.

— Чому взаємодія між парламентами України та Польщі до останнього часу була не така активна, як співпраця на рівні президентів?

— Можливо, я помиляюся, але гадаю, що до останнього часу Верховна Рада переважно розв'язувала внутрішні проблеми. І двосторонні відносини «провисали». Чого не скажеш про польсько-українські контакти з міжнародних парламентських струк-

турах. Я був головою постійної делегації польських депутатів і сенаторів Асамблеї Західноєвропейського Союзу, є Віше-головою Парламентської асамблеї НАТО (ПА НАТО) і можу засвідчити, що співпраця з українськими делегаціями — регулярна. Ось 24 травня пройде чергова сесія ПА НАТО у Празі, і я впевнений, що за традицією в мене відбудуться зустрічі з українцями. До речі, на останній сесії у Стамбулі я вніс поправку до заключної резолюції про необхідність розширення співробітництва НАТО з Україною з тим, щоб перейти у відносинах з нею до Плану дій. І цю поправку було прийнято. Українські парламентарії подякували мені, адже ні для кого не таємниця, що з боку деяких країн НАТО напередодні торішнього саміту альянсу в Празі виразно відчувалася тенденція до зменшення інтенсивності контактів з Україною. Польська делегація рішуче виступала проти цього. Не випадково нас називають адвокатами України. Наприклад, якщо на ПА НАТО відбувається дискусія з «українського» пункту резолюції і я прошу надати мені слово, то всі одразу кажуть: «О, ми вже знаємо, що зараз скаже Пастусяк»... Але хочу наголосити, що Україна має рішучіше обстоювати свої інтереси на міжнародній арені.

— Як ви вже сказали, Польща — адвокат України в Європі. Але в польському політикумі є думка, що Варшаві не варто витрачати час та гроші на таке адвокатство, бо Україна інертна у здійсненні необхідних для євроінтеграції реформ. З другого боку, деякі українські політики вважають, що Україна адвокатів не потребує.

— Згоден, що слово «адвокат» — не дуже вдале. Україну ні в чому не обвинувачують, і тому їй не потрібен адвокат. Краще скажу, що Польща — друг України, нашого стратегічного партнера. І якщо це так, то нам треба робити все, щоб зміцнити її позиції. Ми почали реформи раніше, ніж Київ, раніше ввійшли до НАТО і вступаємо до ЄС раніше. Тому можемо захищати інтереси України. Ви — наші сусіди, велика країна. І наше спів-

MARSHAL SENATU RP
Longin Pastuszek
Głos Ukrainy
zinną pomysłowość w życiu
państwowym i osobistym
Longin Pastuszek

Читачам «Голосу України» бажаю успіхів у професійному та особистому житті.

Лонгін ПАСТУСЯК.

робітництво обоюдно вигідне. Тому стільки уваги було приділено, щоб запровадження віз не ускладнювало контакти людей і негативно не позначилося на економічній співпраці. Треба сказати, що ми неабияк задоволені взаєморозумінням і можливістю зробити унікальний «український варіант» запровадження віз. Ми запропонували такий сам варіант безплатних віз для росіян та білорусів у відповідь на безвізовий в'їзд поляків, але вони не погодилися. Я особисто в Москві пропонував це колезі Миронову, але він сказав «ні».

Так, у нас справді добрі, особливі відносини з Україною. Ми друзі й завжди обстоюватимемо її інтереси в Європі. Стабільна і безпечна Україна — це стабільність і безпека всієї Європи. А це слугує інтересам не лише Польщі.

А щодо інертності України, то в поляків часом є таке відчуття. Але ми знаємо, що процес реформування — дуже болючий. Адже ми пережили шокуючу терапію на початку 90-х. Пам'ятаю, тоді в нас була інфляція 600 відсотків і народився жарг: «Якщо ти прийшов пообідати до ресторану, то треба одразу розплатитися, інакше, поки поїси, ціна за обід збільшиться у кілька разів». А другий анекдот звучав приблизно так: «Є два способи виходу з економічної кризи. Один реалістичний, а другий чудесний. Реалістичний: Ісус Христос зійде з неба і створить у Польщі рай земний. Чудесний: поляки закачають рукави і почнуть працювати». І ми бачимо, що диво

все-таки сталося. І якщо хтось не вірить в чудеса, то нехай приїде до Польщі! Хоча, звісно, у нас є ще чимало проблем.

Поляки скажуть «так» у будь-якому разі

— Незабаром у Польщі відбудеться референдум з вступу до ЄС. Які результати ви прогнозуєте? У вас на лашкані піджака значок з написом «Так! У референдум». Відчувається, що триває активна агітація: на вулицях навіть вивішено портрети першої леді країни Іоланти Квасневської, на яких вона закликає йти на референдум.

— Багато які польські жінки ходять нині із значками, на яких написано «Так». У нас сміються, адже коли пані каже «ні», то це означає «можливо», якщо пані каже «можливо», то це означає «так», а коли вона каже «так», то хіба це пані?.. Втім, на заклики йти на референдум це не поширюється...

Згідно з Конституцією Польщі, коли менш як 50 відсотків поляків, котрі мають право голосу, візьмуть участь у референдумі, то його результати будуть недійсні. В цьому разі згідно із законом питання про вступ Польщі до ЄС розглядатимуть Сейм і Сенат, бо договір про вступ Польщі до ЄС пов'язаний із внесенням змін до законів та фінансовими витратами. По 2/3 депутатів мають проголосувати «за». Тож фактично Польща засстрахована від негативного результату. Але було б краще, щоб питання про вступ Польщі було

вирішено не парламентом, а народом.

А якщо казати про мій прогноз, то вважаю, що майже 70 відсотків тих, хто приїде на референдум, проголосують «так». А щоб якнайбільше поляків проголосувало, референдум проведуть протягом двох днів. До речі, це перший в історії Польщі дводенний референдум. І після закінчення першого дня буде оголошено, скільки відсотків поляків проголосувало.

— Це законно?

— У парламенті йшли активні дискусії, й обидві палати проголосували за таке рішення. Це жодною мірою не протизаконно. Ми взагалі не зобов'язані були організовувати референдум. Його проводять винятково тому, що вступ до ЄС для Польщі є важливим стратегічним рішенням, і ми хотіли, щоб суспільство висловилося з цього приводу. Ми також прагнули використати цю кампанію для розширення знань про Євросоюз. Я, як професор міжнародних відносин, не задоволений знаннями поляків про ЄС і оцінив би їх на трійку з плюсом за п'ятибальною системою.

— Ви боїтеся, що на референдумі не буде необхідного кворуму через те, що поляки не знають, за що голосують, або є якісь інші причини?

— Коли йдеться про погляди суспільства, то вони більш-менш сформовані. Майже 70 відсотків поляків висловлюються за вступ до ЄС, 22 відсотки — проти, а від 8 до 10 відсотків — це не визначилися. До євроскептиків належать не лише аграрії, а й малоосвічені люди, а також працівники великих державних підприємств, які бояться конкуренції.

Не можна бігти вперед, озираючися назад

— Пане Маршале, гадаю, ви погодитесь, що перевіркою на міцність нашого стратегічного партнерства буде 60-річчя волинських подій. Як ви вважаєте, чи стане спільна панакхда кроком до остаточного примирення, який нарешті покладе край зведенню рахунків в україно-польській історії?

— Вважаю, будь-яка ініціатива слугуватиме примиренню та об'єднанню. Тоді емоції поступляться місцем розумові. До того ж політики мають спиратися на реальність сьогодення, а ухвалювати рішення — зважаючи на їх спрямованість у майбутнє. Адже ми живемо в світі дуже сильної конкуренції. Триває постійне змагання між країнами. І це змаган-

ня не виграє той, хто біжить уперед, але постійно дивиться назад. Ми маємо знати історію, але лише для того, щоб робити на її підставі правильні висновки і не повторювати помилок минулого. Тому всіма болючими моментами в історії наших країн мають займатися історики. Ми нуле, незалежно від того, наскільки воно болюче, не має впливати на сьогодинішні та майбутні відносини.

Я, як людина, котра одержала освіту в Америці, — прагматик. У двосторонніх відносинах вирішальне значення відіграють два чинники. Перший — вигода, другий — сантименти і традиція. І важливіша вигода. Якщо інтереси спільні, то й вигода спільна. І тоді сентиментальні чинники не впливають на динаміку відносин. Оскільки інтереси України та Польщі збігаються, то негативні чинники минулого не мають впливати на ці інтереси.

— Що ви, як польський політик, хотіли б почути від своїх українських колег в оцінці волинських подій і що самі хотіли б сказати українському народові?

— Українському народові я хотів би сказати, що правда про злочини на Волині має бути оприлюднена і піддана публічному засудженню сучасним поколінням українців та поляків. Замовчування фактів або спроба їх подати як наслідок інших подій не тамують біль і не слугують справі примирення народів. Сьогодні, в ХХІ столітті, ґрунтуючися на історичному досвіді, ми знаємо, що жодна державна або національна мета не може бути виправданням для знищення однієї з груп суспільства лише тому, що остання має інші погляди, іншу політику, інший колір шкіри або іншу релігію. Ми маємо одне одного вибачити, щоб будувати краще майбутнє для наших народів.

Я хотів би також сказати українській політичній еліті, що Польща в жодному разі не хоче використовувати 60-річчя трагедії на Волині для того, щоб понизити український народ і ослабити Українську державу.

Від політиків та політичної еліти я очікую, що вони докладуть максимум зусиль, щоб наші народи, Європа і світ дізналися всю правду про Волинську трагедію. Хоч би яка гірка вона була. Я хотів би, щоб політики України показали приклад поваги до пам'яті вбитих і загиблих на Волині, Галичині, Поділлі під час етнічних чисток і збройних конфліктів, що їх супроводжували.

Яна СТАДІЛЬНА.

Варшава.

КАЛЕНДАР

Коперник і Дрогобич дивилися на зірки разом?

Коперник був при смерті, коли друзі принесли йому перший примірник «Про обертання небесних сфер». Його надрукували в одній із нюрнберзьких друкарень. А 24 травня 1543 року Миколи Коперника не стало.

Деякий час його праця вільно розповсюджувалася серед учених. Лише тоді, коли у великого польського астронома з'явилися послідовники, інквізиція схаменулася. Його вчення було оголошено ерессю. А книгу занесено до «Індексу» заборонених книжок. У «чорному списку» вона перебувала не багато не мало 217 років!

У 1491—1495 роках Коперник навчався в Ягелонській академії в Кракові. Там, зокрема, він вивчав астрономію. В його біографії зазначено, що наставником Коперника був Войцех Крипа із Шамотул. Але, як розповів «ГУ» Генеральний консул у Кракові Олександр Медовников, є версія, що деякі лекції з астрономії йому читав і Юрій Дрогобич — професор медицини та астрономії. Видатний учений-українець саме в цей час викладав астрономію в Ягелонській академії. У цього припущення немає документальних підтверджень, проте багато хто з українських істориків переконаний, що спільний інтерес до астрономії не міг не стати точкою перетину Коперника і Дрогобича.

Згодом Микола Коперник навчався в університетах Болоньї, Падуї, Феррари. На батьківщину повернувся 1503 року. У своїй основній праці «Про обертання небесних сфер» великий польський астроном Микола Коперник здійснює переверот у природознавстві, відмовившись від прийнятого впродовж тисячоліть вчення про нерухомість Землі та розкривши справжню будову Сонячної системи. Він пояснив рух небесних світил, що спостерігався, обертанням Землі навколо осі та обертанням планет навколо Сонця. Як сказав Гете, «серед усіх відкриттів і висловлених поглядів, не було, мабуть, важливішого і такого, що справив найсильніший вплив на людський розум, аніж вчення Коперника».

Річка Вісла, у водах якої відбиваються середньовічні цегляні стіни готичного Торуня, додатково підкреслює красу та своєрідність містечка. В будинку номер 17 по вулиці, яку названо його ім'ям, народився Микола Коперник. Нині його традиції підтримує молодь з університету імені Коперника, факультет астрономії якого має високу репутацію.

Яна ОСАДЧА.

МОЗАІКА

«Рожева загроза»: чи вдасться приборкати запал?

Влада англійського острова Уайт придумала новий спосіб боротьби зі шкільними хуліганами — їх доставлятимуть до навчального закладу на спеціальному автобусі, пофарбованому в принизливий для дрібних правопорушників рожевий колір. Школярі вже прозвали його «рожевою загрозою». За словами одного з керівників комісії з підліткових правопорушень острова, після однієї поїздки в ганебному автобусі у порушників здебільшого зникає бажання хуліганити далі.

Слідами Бетховена

Жителька США, позбавлена можливості чути, одержала ступінь магістра музики в університеті штату Вірджинія, США. 34-річна Теммі Вільс втратила слух 1994 року в результаті нападу грабіжника, котрого так і не вдалося затримати. Вона хотіла накласти на себе руки, але не змогла наважитися на цей крок. Щоб одержати ступінь магістра, випускниця університету написала музичний твір у чотирьох частинах для дванадцяти ударних інструментів.

Міс Венесуела залишиться вдома

Володарка титулу «Міс Венесуела» Маріанхел Руйс не зможе взяти участі в конкурсі «Міс Всесвіт-2003», бо організатори національного конкурсу краси не змогли зібрати 80 тисяч доларів США для оплати внеску за участь у міжнародному конкурсі. Президент організації «Міс Венесуела» Осмел Соуса заявив, що через встановлені урядом країни жорсткі обмеження на обмін і вивезення іноземної валюти їм не вдалося зібрати потрібної суми.

ФОТО АП.

Керування японським біороботом у вигляді симпатичного цуценяти здійснюється через мобільний телефон, який підключений до мережі Інтернет.

Німецькому музею виповнюється сто років

Хоча Німецькому музею в Мюнхені вже виповнилося сто років, він далі залишається тим місцем, де можна власноруч спробувати свої сили в роботі з технічними пристроями. Річ у тім, що тут зібрано різноманітні машини, які можна не лише оглянути, а й включити і по-

дивитися, як вони працюють. Достатньо натиснути кнопку — і щось починає обертатися, стукати, світитися. Відвідувачі Німецького музею, а це переважно школярі, можуть особисто взяти участь в експериментах, що їх здійснюють співробітники музею. Тому кожного дня

музей відвідують десятки учнів, які захоплено оглядають музейні експонати.

У Німецькому музеї виставлено сімнадцять тисяч об'єктів. Ще 65 тисяч зберігається в запасниках. Повний маршрут по залах сягає 16 кілометрів. Співробітники музею постійно узгоджують ек-

спозицію з новітніми досягненнями науки. Один з останніх проєктів — дослідження генів. Новий відділ обладнано як лабораторію. Тут можна спробувати виділити ДНК з фруктових плодів чи зробити свій власний генетичний відбиток пальця, повідомляє «Дойче Велле».

Бар'єри між країнами СНД створено штучно

Із цими словами Прем'єр-міністра України Віктора Януковича не згодні багато скептиків, які відвідали минулого тижня виставку. За словами прем'єра, «у всіх країн СНД є бажання об'єднати зусилля і поліпшити економічні показники». А з університетського підручника політології будь-який скептик може дізнатися, що, по-перше, навчившись грамотно співробітничати з країнами СНД, Україна зможе успішніше налагоджувати зв'язки в рамках ЄС, а по-друге, з Росією в Україні — особливе партнерство, бо вона сусідка, і сусідка неабияка.

Михайло Личагін — заступник Міністра промисловості, науки і технологій РФ — повідомив під час виставки, що ще 23 лютого між РФ та Україною було підписано документ про намір створити єдиний економічний простір. На його думку, «ділитися інтелект СНД (спільні наукові розробки, інвестиційні проекти, що сягають корінням СРСР і з якими, до речі, країни приїхали на виставку) — проблематично і недоцільно».

Родзинкою виставки стало те, що зібралися не олігархи, а політики. Адже другий день виставки став подією — до Національного комплексу «Експоцентр України» прибув Президент України Леонід Кучма. Але це не означає, що виставка — суто іміджева, тобто схожа на ті, що проводилися в СРСР ще коли експонати називалися «виставками досягнень народного господарства». Наприклад, коли восени 2002 року в Москві проходила міждержавна виставка країн СНД, там було підписано договорів на 25 мільйонів доларів. Таку виставку не можна назвати іміджевою — вона є й комерційною, тобто такою, якої прагнуть ділові люди, які мислять по-новому. Міждержавна виставка-ярмарок промислових технологій, засобів виробництва, товарів і послуг країн СНД була стосовно цього плідна.

Аргументів — безліч. Надзвичайний і Повноважний Посол Азербайджану в Украї-

ні, Молдові та Білорусі Талят Алієв повідомив, що експозиція його країни присутня на виставці через те, що він вважає цілком реальним збільшити товарообіг між нашими країнами до 500 мільйонів доларів. Позитивна тенденція вже є — торік він становив 114 мільйонів, а в 2001-му — лише 53. Алігусейн Фарман огли Шалієв, заступник директора Департаменту розвитку підприємництва, начальник управління із співробітництва з країнами СНД Міністерства економічного розвитку Азербайджанської Республіки, розповів, що 20 азербайджанським підприємствам, які приїхали на виставку-ярмарок країн СНД, удалося укласти вигідні угоди щодо поставок пакувального матеріалу, соняшникової та соєвої олії, чаю в Україну.

Ваагн Мовсесян, який очолює Вірменське агентство розвитку, під час виставки провів переговори з українським істеблїшментом про можливість створення в Україні Вірменського експортного дому, що проводитиме маркетингові дослідження і просуватиме на український ринок вірменські товари. Київ буде четвертий після Лос-Анджелеса, Москви та Берліна містом, де розташується ця організація.

Дмитро Тодорогло, віцепрем'єр-міністр Республіки Молдова, міністр сільського господарства Республіки Молдова, сказав, що на цій вистав-

Експоцентр 14—17 травня 2003 року.

ці-ярмарку його держава довела, що вона не зникла в ринкових відносинах і поновлює реальний сектор економіки. Для нього кількість підписаних контрактів — не оцінка виставки. «Поділитися з колегами своїми планами, цілями, пропозиціями про співробітництво — цінніше, аніж підписати контракт», — наголосив він.

А хто сказав, що контракти можна підписати в один день? — дивується Мушгер Саргсян, директор з питань розвитку і підприємництва Вірменського агентства розвитку. — Я, наприклад, у це вірю. Дуже вдячний усім організаторам. Усе було підготовлено вчасно!

Саме під час виставки було підписано угоду про співробітництво між українською фірмою «Алінеко», що представляла Асоціацію теплоенергетичних компаній України та російським холдингом «МаВР». Угода — це контракт про співробітництво у сфері виробництва особливих вогнетривких матеріалів. За словами технічного директора фірми «Алінеко» Олександра

Тропінова, з 1 червня в Києві розпочинає роботу СП «МаВР—Київ», яке в перспективі планує розширювати сферу впливу й на інші ринки. Дослідження дії жаростійких бетонів проводяться і в Росії, і в Україні.

Та й київський голова Олександр Омельченко визнав, що «Експоцентр України» за масштабами та якістю — один з найкращих виставкових центрів не тільки України, а й колишніх республік Союзу.

Київ готовий до співробітництва. Національний комплекс «Експоцентр України», — поділився з журналістами його генеральний директор Сергій Мошак, — планує проводити спеціалізовані галузеві виставки країн СНД щороку. Перспективи і можливості в СНД як у структурі — чудові. Як підсумував Посол Азербайджанської Республіки в Україні, Білорусі та Молдові Талят Алієв, «Співдружність невдовзі перетвориться на єдиний економічний простір».

Оксана ЛЕВКОВА.
Фото Віктора ЯВОРСЬКОГО.

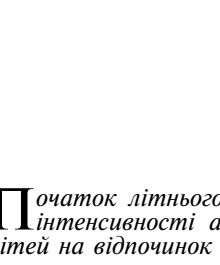
Які відгуки експонентів?

Марія КЛЕВЧУК, директор Фонду мистецтва Буковини:

— Ми продали безліч вишивок та інкрустованих дерев'яних виробів — шкатулок, писанок, тарілок. Росіяни придбали булавки в подарунок міністру. Австрійці, котрі відвідали нашу експозицію, запропонували масово купувати наші гобелени, а італійці — вироби з дерева. Крім того, що ми успішно поторгували, нам вдалося поспілкуватися з Прем'єр-міністром України. Віктор Федорович присвятив нам 20 хвилин!

Тетяна КОГУТЕНКО, представник фірми «Галактон»:

— Ми продали безліч вишивок та інкрустованих дерев'яних виробів — шкатулок, писанок, тарілок. Росіяни придбали булавки в подарунок міністру. Австрійці, котрі відвідали нашу експозицію, запропонували масово купувати наші гобелени, а італійці — вироби з дерева. Крім того, що ми успішно поторгували, нам вдалося поспілкуватися з Прем'єр-міністром України. Віктор Федорович присвятив нам 20 хвилин!

Жанна ТУР, інженер-технолог ВАТ «Київтехло»:

— Ідучи на виставку-ярмарок, ми хотіли ознайомити

— Для нас ця виставка-ярмарок — можливість ще раз показати себе. До нас підходило багато людей — дегустувати продукцію — нові види йогуртів. А редактори видань, що спеціалізуються на харчо-

споживачів з новими видами продукції. Це вдалося зробити. До нас підходили також представники фірм, що виготовляють обладнання для кулінарії, а кондитери з регіонів просили поділитися з ними секретами оформлення тортів, бо це — наш коник.

Микола ЧИЖЕВСЬКИЙ, начальник київського сектору Київського лікеро-горілчаного заводу:

— Ми задоволені виставкою — багато людей підходило, цікавилася продукцією. Хоча тут ще горілка «Житомирська на бруньках» представлена. Нам пошастило з сусідами по експозиції — Харківським машинобудівним заводом, ми з ними домовилися про поставки продукції.

Автобусні перевезення — чи можна знизити ризик?

Початок літнього періоду завжди відзначається збільшенням інтенсивності автобусних перевезень людей, особливо груп дітей на відпочинок та оздоровлення.

Напевно, мало хто з нас може пригадати трагічну подію 23 липня 2002 року. Адже для багатьох цей день нічим не відрізнявся від інших. Тільки не для рідних та близьких тих одинадцяти, котрі загинули в дорожньо-транспортній пригоді на гірській дорозі поблизу села Микита під Ялтою. Найболючіше, що шестеро з них — діти. Під час зливи водіїв не впорався з керуванням, й автобус з пасажирами врізався в загороду на дорозі...

Розповідає начальник Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху МВС України полковник міліції Володимир Душник:

— На жаль, такі трагедії на дорогах країни непоодинокі. Тільки торік водіїв автобусів скоїли 476 автопригод, в яких загинула 81 людина і дістали поранення різного ступеня тяжкості — 656. Кількість ДТП з особливо тяжкими наслідками з вини цієї категорії водіїв зросла на 85,7 відсотків порівняно з 2001 роком. Це суха статистика, яка не має обличчя, однак за кожною її цифрою — кров і страждання людей...

Купуючи квитки на автобус, ми довіряємо своє життя водію та організатору перевезення (перевізнику), навіть не думаючи, що часто-густо цей водій не має достовірної інформації про ті пастки, які виникають на маршруті.

Сумно констатувати, що деякі фірми, керуючись лише комерційними інтересами, нехту-

ють елементарні норми безпеки дорожнього руху. Такий висновок було зроблено під час проведення чергового рейду з перевірки водіїв автобусів, які працювали на лінії, у квітні—травні нинішнього року. Передусім це стосується ТОВ «Автолюкс» і ТОВ «Гюнсел», ПП «Київ-Транс» і ТОВ «Автосервіс».

Нагадаю, що йдеться про виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України за 29 січня 2003 р. №141 «Про внесення змін до правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту», положеннями якої передбачено, що для належної організації та здійснення регулярних автобусних пасажирських перевезень перевізник повинен скласти паспорт маршруту, на схемі якого відобразити інформацію про аварійно небезпечні ділянки і місця концентрації ДТП, та погодити його з органами Державтоінспекції. Такими паспортами обов'язково мають бути забезпечені водії автобусів тих маршрутів, якими здійснюються регулярні перевезення пасажирів, і міжнародні також, перевезення організованих груп дітей, а також туристів.

Безперечно, складання паспорта маршруту — справа копійка. Адже для цього перевізнику потрібно звернутися до відповідних органів ДАІ кожної області, яку перетинає маршрут. Тому Департамент ДАІ МВС України зробив крок до спрощення процедури отримання зазначеної інформації в разі

здійснення міжнародних, міжобласних регулярних перевезень та перевезень туристів, маршрут яких пролягає через декілька областей. По консультацію та допомогу перевізник може звернутися безпосередньо до Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху МВС України (Київ, вул. Інститутська, 29-а, контактні телефони: 291-10-97 та 291-32-92), одним із напрямків діяльності якого і є надання інформації перевізникам про місця концентрації ДТП та аварійно небезпечних ділянок. Зазначу, що такою послугою вже скористалися відомі фірми-перевізники, зокрема, ТОВ «Акціятур», ТОВ «Єврововаж», ТОВ «Українські лінії», ТОВ «Колумб плюс», ТОВ «Трансєвролінії», СП «Шлях ГМБХ», ТОВ «Євроклуб», СП «Дотт Кауфманн і К'» тощо.

З настанням літніх шкільних канікул значно збільшуватиметься інтенсивність перевезень організованих груп неповнолітніх автобусами на відпочинок та оздоровлення. Департамент ДАІ МВС України вже надіслав на місця відповідні розпорядження та вказівки про проведення комплексу запобіжних заходів, спрямованих на гарантування безпеки руху дітей влітку. І, звичайно, першочергова увага приділяється перевезенням організованих груп дітей автобусами.

Не зайво буде нагадати замовникам перевезень, та й батькам не завадить знати, що на кожні десять дітей має бути дорослий супроводжуючий, а під час перевезення групи з 30 дітей і більше —

ще й медичний працівник.

Якщо раніше Державтоінспекція безплатно супроводжувала спецавтомобілями тільки автобуси з дітьми-сиротами або з Чорнобильської зони, то цього літа відповідно до постанови Верховної Ради України за 20.03.03. № 642-IV так супроводжуватимуться всі без винятку автобуси, які перевозитимуть організовані групи дітей до оздоровчих та лікувальних закладів. Водночас, керуючись добрими намірами, ми прийняли рішення супроводжувати їх ще і у зворотному напрямку.

Окрім того, перед кожним перевезенням груп дітей працівники ДАІ додатково перевірятимуть технічний стан пасажирського транспорту і заборонятимуть його експлуатацію навіть за незначних несправностей до повного їх усунення. Організаторам перевезень, щоб не мати зайвого клопоту і останньої миті не шукати справні автобуси для заміни не допущених до рейсу, слід заздалегідь подати замовлення місцевому підрозділу Державтоінспекції на проведення технічного огляду такого автотранспорту та здійснення його супроводу.

Хочу звернути увагу, що працівники Державтоінспекції прискіпливо ставитимуться до тих керівників автогосподарств та водіїв, які порушуватимуть встановлені правила та норми під час організації і здійснення перевезень пасажирів, особливо дітей. Впевнений, що це дасть можливість уникнути багатьох ризиків на дорозі.

Записала Марія ВЛАСЕНКО.

СПОРТ

Дай боже вам краще за нас зіграти

Послужному списку «провінційної» волейбольної команди «Локомотив» Південної залізниці, напевно, можуть позаздрити навіть найменитіші столичні клуби. П'ятиразовий чемпіон країни, дворазовий володар Кубка України, срібний призер Кубка Європи серед клубних команд. Цього тижня в харківському Палаці залізничників відбулося вшанування героїв спорту.

Цього року виповнюється тридцять років відтоді, як за ініціативою Управління ПЗ було створено цю чудову команду. Буквально з перших днів свого утворення вона — постійний учасник чемпіонатів СРСР. З 1976-го — харківські залізничники у вищій лізі. 1978 року стали бронзовими призерами.

Не менш вражають перемоги і в національній першості. З 1992 року волейболісти «Локомотива» п'ять разів ставали чемпіонами України, двічі — володарями Кубка. Проте нинішній рік найщедріший на титули та звання. До всіх вищих вітчизняних досягнень команда додала ще й другу європейську сходинку п'єдесталу, завоювавши срібні нагороди у фіналі Кубка європейських клубних команд.

Вітаючи колег з черговим спортивним досягненням і вручаючи команді черговий подарунок від «Укрзалізниці» та Міністра транспорту Г. Кірпи — комфортабельний мікроавтобус — Михайло Головацький зазначив, що спорт завжди був у пошани в залізничних колективах України. Але сьогодні це просто один з пріоритетних напрямів у діяльності транспортників. Підтвердження того — небувалі успіхи «Локомотива» на багатьох міжнародних турнірах в Югославії, Греції, Німеччині, Індії, Ємені, Білорусі, Росії.

Ще раніше своєму улюбленцю рідне відомство «підкотило» величезний комфортабельний автобус. А в майбутньому планує побувати сучасний Палац ігрових видів спорту. Одне з останніх розпоряджень керівника «Укрзалізниці» — провести «інспекцію» всього «спортивного господарства» залізниці, і все раціональне і перспективне всіляко підтримувати.

— Я щасливий і гордий за харківський волейбол, — каже голова Харківської облдержадміністрації Є. Кушнар'ов. — Ходжу практично на всі змагання наших команд і дуже рідко залишаю спортивні ацени в поганому настрої. Зазвичай хлопці зміцнюють життєвий тонус, поліпшують душевний стан своєю надзвичайною грою. Сьогодні вони черговою довели: кращої команди в українському волейболі немає. Гадаю, недалеко той день, коли таке можна дубе стверджувати і в європейському масштабі. Але навряд чи «Локомотив» міг би бути кращим, не маючи такої підтримки, яку забезпечує йому Південна залізниця та «Укрзаліниця».

Варто сказати, що срібним призером у чемпіонаті країни стала ще одна харківська команда — «Юридична академія». Це суперництво дає можливість підіймати харківський та український спорт на вищі міжнародні сходинки. Але й зобов'язує багато до чого.

— Попри високі досягнення, — каже заслужений майстер спорту, дворазовий чемпіон світу та Олімпійських ігор, член Олімпійського комітету України Ю. Поярков, — вітчизняний волейбол, як би це сказати м'якше, останнім часом «худне». Багато перспективних гравців ідуть в близьке та далеке зарубіжжя. Тому перед нами стоїть архіважливе завдання: налагодити, як і колись, піраміду підготовки молодих спортсменів. Лише у такому разі можна розраховувати в майбутньому на закріплення нинішніх успіхів і на досягнення ще вищих результатів. Харків, мабуть, єдине місто, що може стати такою базою для українського волейболу. Приємно, що і залізниці, і місцева влада роблять багато доброго, щоб мрія стала реальністю.

Микола КОСИЙ.

Харків.
На знімках: кращий подарунок завжди від «Укрзалізниці»; Юрій Поярков, як справжній спортсмен, вважає, що головні перемоги «Локомотива» ще попереду.

Фото автора.

І тридцять тисяч прапорів...

Футбол. Уже не за горами чергові випробування у національній і молодіжній збірних України. Як відомо, ці поєдинки відбудуться у Червонограді і Львові 6 і 7 червня. Як повідомив нашому кореспондентові віцепрезидент Федерації футболу України Володимир Лашкул, відбулося чергове засідання оргкомітету на чолі з головою облдержадміністрації Мироном Янківим.

Підготовка проходить за задалегідь розробленим планом, хоча трапляються й проблеми, що їх розв'язують у робочому порядку. Зокрема, організатори звернулися до ФК «Карпати» з проханням провести 1 червня матч чемпіонату України не на стадіоні «Україна», а на СКА. Це спричинене бажанням зберегти газон футбольного поля до поєдинку національної збірної України.

— Зрозуміло, що у Львові інтерес до наступного матчу збірної країни величезний, — сказав пан Лашкул. — Уже надійшли колективні заявки з багатьох міст і селищ Західного регіону. З четверга розпочато реалізацію квитків через каси. Їх вартість — від п'яти до п'ятдесяти гривень. Але, судячи з ажіотажу, можна з певністю казати, що на матчі «Україна—Вірменія» буде аншлаги.

До речі, у Львові триває акція «Гімн і Прапор України у наших серцях», розпочата з ініціативи громадської організації «Граємо за Україну разом». Львів'яни готують майже тридцять тисяч державних прапорів, які вручатимуть кожному, хто приїде на стадіон.

Очікують аншлагу й на матчі молодіжних збірних України та Вірменії. Залишається додати, що цей матч буде показано в запису на телеканалі «Інтер», а поєдинок національних команд уболівальники зможуть побачити на «Інтері» у прямій трансляції.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ. ▼

16 травня. Київ. Українське національне інформаційне агентство (Укрінформ) з нагоди свого 85-річчя в особі його генерального директора Віктора Чамари (ліворуч) приймає щирі вітання.

18 травня. День сім'ї на Хрещатику.

20 травня. Голова Верховної Ради України Володимир Литвин зустрівся з Головою Державних Зборів Угорської Республіки Каталін Сілі.

22 травня. Київ. У парламенті «день голосування». Верховна Рада України ухвалила закон про 13-відсотковий податок з фізичних осіб.

17 травня. Україна святкує свій перший День Європи. Наш Міністр закордонних справ Анатолій Зленко і голова представництва Європейської Комісії в Україні Норбер Жюстен дегустують київське пиво.

21 травня. Київ. Місцеві «зелені» — представники коаліції «За дику природу» пікетують п'яту міжнародну міністерську конференцію «Довкілля для Європи».

19 травня. Президент України Леонід Кучма на засіданні 10-го неформального саміту глав держав Центральної і Східної Європи в Зальцбурзі, де розглядали питання, пов'язані з розширенням Євросоюзу.

ОГОЛОШЕННЯ

Річна фінансова звітність АБ «АВТОЗАЗБАНК» за 2002 рік

Банківська ліцензія № 106 від 29.12.2001
69600, м.Запоріжжя, пр.Леніна 8

Звіт про фінансові результати

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	Звітний 2002 рік	Попередній 2001рік
1.1	Процентний дохід	38660	28829
1.2	Процентні витрати	(17879)	(9738)
1	Чистий процентний дохід	20781	19091
2.1	Комісійний дохід	4063	5003
2.2	Комісійні витрати	(332)	(338)
2	Чистий комісійний дохід	3671	4665
3	Дивідендний дохід	1073	-
4	Чистий торговельний дохід	38	(869)
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	294	216
6	Прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	-	-
7	Інший операційний дохід	70	2234
8	Операційний дохід	25927	25337
9	Загальноадміністративні витрати	(8716)	(7035)
10	Витрати на персонал	(6481)	(5518)
11	Прибуток від операцій	10730	12784
12	Витрати на безнадійні борги	(5310)	(3201)
13	Прибуток до оподаткування	5420	9583
14	Податок на прибуток	-	-
15	Прибуток після оподаткування	5420	9583
16	Непередбачені доходи/витрати	-	-
17	Чистий прибуток/ збиток банку	5420	9583
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,38	0,68
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,38	0,68

Баланс

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На 1.01.2003	На 1.01.2002
АКТИВИ			
1	Грошові кошти та залишки в НБУ	20533	7073
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані Національним банком України	-	-
3	Кошти в інших банках	41556	18485
4	Цінні папери на продаж	23267	629
5	Кредити та заборгованість клієнтів	14570	9234
6	Інвестиційні цінні папери	7659	12847

7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	15456	14856
8	Основні засоби та нематеріальні активи	3917	2336
9	Нараховані доходи до отримання	966	4832
10	Інші активи	259055	153403
11	Усього активів	53432	26855
12	Зобов'язання	53432	26855
13	Кошти банків	164920	89189
14	Кошти клієнтів	-	-
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	-	-
16	Нараховані витрати до сплати	739	517
17	Інші зобов'язання	162	2472
18	Усього зобов'язань	219253	119033
19	Власний капітал	14102	14102
20	Статутний капітал	-	-
21	Капіталізовані дивіденди	-	-
22	Акції, що викуплені в акціонерів	(22)	(34)
23	Емісійні різниці	-	-
24	Резерви	1509	1030
25	Результати переоцінки	2169	2176
26	Нерозподілений прибуток у тому числі сума переоцінки у разі виникнення необоротних активів	22044	17096
27	Усього власного капіталу	7	4
28	Усього пасивів	259055	153403

Звіт про рух грошових коштів		
(тис. грн.)		
Рядок	Найменування статті	Звітний 2002 рік Попередній 2001рік
1	І. Операційна діяльність	36716
2	Процентні доходи, що отримані	(17660)
3	Комісійні доходи, що отримані	4063
4	Комісійні витрати, що сплачені	(392)
5	Дивіденди від довгострокових інвестицій в асоційовані компанії, що отримані	0
6	Інші доходи, що отримані	1140
7	Інші витрати, що сплачені	(7139)
8	Реалізовані результати від торговельних операцій	(1836)
9	Поворнення раніше списаних активів	359
10	Виплати працівникам банку	(6477)
11	Податок на прибуток, що сплачений	(3)
12	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	8774
13	Зменшення (збільшення) коштів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплаті іншим банкам	(20590)
14	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	(49040)
15	Зменшення (збільшення) інших активів	3602
16	Збільшення (зменшення) коштів, які отримані від Національного банку України	0
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	26578
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	63978
19	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань	(3292)

Власний капітал					
(тис. грн.)					
Таблиця 1. Зміни та рух капіталу за звітний 2002 рік.					
Резерви	Результати пере-оцінки	Нерозпо-ділений прибуток	Капіталі-зовані диві-денди	Капітал та резерви фондів, усього	Попередній, рік
1030	2176	17096	-	34370	24813
-	-	-	-	-	-
2176	17096	-	-	34370	24813
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	(7)	7	-	-	-
-	-	5420	-	5420	9583
479	-	(479)	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	(28)	(34)
-	-	-	-	40	8
1509	2169	22044	-	39802	34370

Річний фінансовий звіт АКБ «Морський транспортний банк»»		
Звіт про фінансові результати за станом на 1 січня 2003 року		
(тис. грн.)		
Рядок	Найменування статті	01.01.2003р. 01.01.2002 р.
1.1	Процентний дохід	38387
1.2	Процентні витрати	-16759
1	Чистий процентний дохід	21628
2.1	Комісійний дохід	22580
2.2	Комісійні витрати	-1797
2	Чистий комісійний дохід	20783
3	Дивідендний дохід	-
4	Чистий торговельний дохід	5745
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	-
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії і дочірні установи й інших інвест.	-
7	Інший операційний дохід	380
8	Операційний дохід	48536
9	Загальноадміністративні витрати	-41228
10	Витрати на персонал	-4147
11	Прибуток від операцій	3161
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-726
13	Прибуток до оподаткування	2435
14	Податок на прибуток	-854
15	Прибуток після оподаткування	1581
16	Непередбачені доходи / витрати	-88
17	Чистий прибуток / збиток банку	1493
18	Чистий прибуток на одну просту акцію	0,63
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію	0,63
Голова Правління Головний бухгалтер		К.Г. Гой О.В. Бєлініна
Балансовий звіт за станом на 1 січня 2003 року		
(тис. грн.)		
Рядок	Найменування статті	01.01.2003 р. 01.01.2002 р.
Активи		
1.	Грошові кошти та залишки в НБУ	37517
2.	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ України, та цінні папери, емітовані НБУ	-
3.	Кошти в інших банках	105915
4.	Цінні папери на продаж	-
5.	Кредити та заборгованість клієнтів	273277
6.	Інвестиційні цінні папери	10
7.	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	3906
8.	Основні засоби та нематеріальні активи	21310
9.	Нараховані доходи до отримання	799
10.	Інші активи	18834
11.	Усього активів	461568

12.	Зобов'язання		
13.	Кошти банків	24330	61628
14.	Кошти клієнтів	312343	170021
15.	Інші депозити	-----	-----
16.	Боргові цінні папери, емітовані банком	-----	-----
17.	Нараховані витрати до сплати	176	388
18.	Інші зобов'язання	62015	30872
19.	Усього зобов'язань	398864	262909
Власний капітал			
20.	Статутний капітал	23816	23816
21.	Капіталізовані дивіденди	-----	-----
22.	Акцій, що викуплені в акціонерів	-----	-----
23.	Емісійні різниці	14016	14016
24.	Резерви	13273	9538
25.	Результати переоцінки	244	244
26.	Нерозподілений прибуток у тому числі Сума переоцінок при вбутті необоротних активів	11355	13597
27.	Усього власного капіталу	62704	61211
28.	Усього пасивів	461568	324120
Голова Правління		К.Г. Гой	
Головний бухгалтер		О.В. Бєлініна	
Звіт про рух грошових коштів			
за станом на 1 січня 2003 року (непрямий метод)			
(тис. грн.)			
Рядок	Найменування статті	01.01.2003 р.	01.01.2002 р.
І Операційна діяльність			
1.	Чистий прибуток (збиток) поточного періоду	2435	6827
2.	Поправки чистого прибутку		
3.	Нараховані витрати	-212	378
4.	Нараховані доходи	784	1483
5.	Амортизація основних засобів	2518	2115
6.	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	731	7625
7.	Торговельний результат	- 2041	- 2009
8.	Нарахований та відстрочений податок	- 456	- 389
9.	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій	-----	-6
10.	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії	-----	-----
ІІ Амортизація дисконту і премій цінних паперів			
11.	Інший рух коштів, які не є грошовими	- 4241	- 3512
12.	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	- 482	- 2890
13.	Зменшення (збільшення) кредитів, які розміщені в інших банках, кредитів та передоплаті іншим банкам	36976	- 45644
14.	Зменшення (збільшення) кредитів, які надані клієнтам	- 105092	- 55529
15.	Зменшення (збільшення) інших активів	4090	- 15483
16.	Зменшення (збільшення) коштів, які отримані від НБУ	-----	-----
17.	Зменшення (збільшення) коштів інших банків	-37298	57824
18.	Зменшення (збільшення) поточних та депозитних рахунків	142322	83054

Звіт про власний капітал за станом на 1 січня 2003 року										
(тис. грн.)										
Рядок	Найменування статті	Примітки	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Емісійні різниці	Викуплені акції	Резерви	Результати пере-оцінки	Нерозпо-ділений прибуток	Капіталі-зовані диві-денди	Капітал та резерви фондів, усього
1	Залишок на 1 січня звітного року		23816	14016	0	9538	244	13597	0	61211
2.1	Зміна облікової політики		-	-	-	-	-	-	-	-
2.2	Виправлення помилок		-	-	-	-	-	-	-	-
3	Скоригований залишок на початок року		23816	14016	0	9538	244	13597	0	61211
4	Переоцінка основних засобів		-	-	-	-	-	-	-	-
5	Переоцінка нематеріальних активів		-	-	-	-	-	-	-	-
6	Перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості об'єктів необоротних активів, що раніше були переоцінені, у разі їх вибуття		-	-	-	-	-	-	-	-
7	Дивіденди за минулий рік, сплачені		-	-	-	-	-	-	-	-
8	Капіталізовані дивіденди за минулий рік		-	-	-	-	-	-	-	-
9	Чистий прибуток		-	-	-	-	-	1493	-	1493
10	Розподіл у загальні резерви банку		-	-	-	-	-	-	-	-
11	Розподіл у резервні фонди		-	-	-	-	-	-	-	-
12	Сплата в раніше зареєстрований статутний капітал		-	-	-	3735	-	- 3735	-	-
13	Рестрація акцій нового випуску (на суму внесків)		-	-	-	-	-	-	-	-
14	Купівля власних акцій		-	-	-	-	-	-	-	-
15	Продаж раніше викуплених акцій		-	-	-	-	-	-	-	-
16	Залишок за станом на кінець дня 31 грудня звітного року		23816	14016	0	13273	244	11355	0	62704
Складовою частиною залишку балансового рахунку 5040 є нараховані, але не отримані доходи у сумі 1145 тис.грн., нараховані, але не сплачені расходи у сумі 176 тис.грн.										
										К.Г. Гой
										О.В. Бєлініна

20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфель банку на продаж	(21970)	2640
21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	(734)	(20853)
22	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	8040	(10782)
II. Інвестиційна діяльність			
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	8213	(3247)
24	Зменшення (збільшення) інвестицій в асоційовані компанії	0	0
25	Зменшення (збільшення) інвестицій у дочірні установи	0	0
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	(1640)	(1927)
27	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	6573	(5174)
III. Фінансова діяльність			
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	0	(145)
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов'язань	0	0
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	11	(26)
31	Дивіденди, що сплачені протягом звітного періоду	0	0
32	Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності	11	(171)
33	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	14624	(16127)
34	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	8201	24894
35	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	23193	8201
IV.	Вплив змін курсів валют	(368)	366
Примітка 27. Потенційні зобов'язання банку на кінець року			
Примітка 27.1. Потенційні зобов'язання банку на кінець звітного року			
1. Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням:			
Гаранти та резервні кредитивні			1069
Документарні кредитивні та кредитивні комерційні листи			-
Зобов'язання вилати кредит:			
Первинний строк погашення - до року			243
Первинний строк погашення - більше року			-
Інші			-
2. Зобов'язання оперативного лізингу (оренди).			
Майбутні мінімальні лізингові виплати за оперативним лізингом за такими строками:			
менше 1 року		-	629 тис.грн.
від 1 року до 5 років		-	2425 тис.грн.
більше 5 років		-	25812 тис.грн.
Примітка 27.2 Потенційні зобов'язання банку на кінець попереднього року.			
1. Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням:			
Гаранти та резервні кредитивні			-
Документарні кредитивні та кредитивні комерційні листи			-
Зобов'язання вилати кредит:			
Первинний строк погашення - до року			862
Первинний строк погашення - більше року			-
Інші			-
2. Зобов'язання оперативного лізингу (оренди).			
Майбутні мінімальні лізингові виплати за оперативним лізингом за такими строками:			
менше 1 року		-	608 тис.грн.
від 1 року до 5 років		-	2397 тис.грн.
більше 5 років		-	26001 тис.грн.
Голова правління		Байрака В.М.	
Головний бухгалтер		Шведов О.А.	

Сьогодні
«Курінь»
вивішує малюнок
Дмитра
СКАЖЕНИКА
(Маріуполь) — призер
третьої міжнародної
виставки-конкурсу
карикатур
«Карлюка-2003»
(Полтава).
За темою
«Як і що ми п'ємо...»

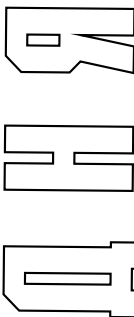
КУРІНЬ

МІНІ-БАЙКИ

І таки не бреше...
— Не крав я ні корови, ні вола!
Най грім мя вб'є, щоб не дожив до ранку... —
На Біблії клянється і вола Габіжник обікраденого банку...
Все для народу!
— А про запаси збіжжя дбаю як!
— Хвалився держрезервівський Хом'як...
Свідомий
— Розігнімо хребти! — всіх заклика...
Та де хребет в самого Слимака?..
Вовча рада
— До втрати засудить її! Хто «за»? —
Позбулась м'яса і кісток Коза...
Зміїна доброта
— Коли я сита — ненападна й добра, —
Ковтнувши жертву, просичала Кобра.
Соратники
Вудилища позиція гнучка:
Не уломившись, вберегти Гачка.

Сергій КОВАЛЬ.

ЦЬОГО

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ
з 26 травня по 1 червня

Корисно переглянути свої перспективи на майбутнє, відмовитися від тих, які на сьогодні втратили значення. Проблеми можуть бути з транспортом і засобами передачі інформації.

ОВЕН. Вам доведеться докласти багато зусиль для досягнення мети, заповітного бажання. Треба виявити наполегливість і завзятість, щоб отримати хоч якийсь результат. Є ризик виникнення конфлікту з друзями або з групою однодумців.

Будьте обережні: цього тижня легко втратити давніх товаришів.

ТЕЛЕЦЬ. Ви перейматиметеся облаштуванням свого життя, розв'язуватимете проблеми, пов'язані з роботою, кар'єрою або початком самостійної діяльності, можливо, у ваших діях буде багато суперечностей. Якщо виникне ситуація, коли вам треба буде відстояти самостійність, то постарайтеся не доводити справу до конфлікту з батьками або з керівництвом.

БЛИЗНЯТА. Ваш внутрішній, психологічний стан залежить від того, про що ви нині думаєте, що вас непокоїть, в чому сумніваєтесь і чого боїтесь. Якщо вам доведеться вирушити в поїздку, то вона для вас може виявитися дуже важкою — не так фізично, як психологічно.

РАК. Тільки завдяки наполегливості ви зможете відстояти себе в колі друзів і однодумців. Цього тижня стосунки з деякими людьми або організаціями матимуть загострений характер. Проблеми можуть виникнути через спільні або чужі гроші, позики, страховки, податки або аліменти.

ЛЕВ. Можливо, ви будете настроєні агресивно, мимоволі шукатимете суперника і знайдете його, вас легко втягнуть в суперечку. У вас є тільки один спосіб уникнути прикросів — бути доброзичливим і стриманим у стосунках з людьми.

ДІВА. Ви маєте бути дуже сумлінним, працелюбним і методичним, якщо хочете отримати результат і не втратити перспективу. Але не дуже захоплюйтеся, від перенапруження ви можете відчувати фізичну слабкість і втрату сил. Можливі проблеми через далеке або тривале відрядження.

ТЕРЕЗИ. Ви можете абсолютно неусвідомлено привертати до себе увагу. Добре, якщо хтось вам підкаже і ви візьмете це до уваги, інакше ви відштовхнете від себе хороших людей. Можливо, вам доведеться розв'язувати проблеми, пов'язані з чужим майном або грошима, позиками і боргами.

СКОРПІОН. Ви будете дратівливіші, ніж звичайно, і вам не подобатиметься поведінка чоловіка або його родичів. Сварка або конфлікт можуть стати перешкодою для подальших довірливих стосунків. Ситуація в сім'ї вас також перестане влаштовувати, захочеться поїхати далеко і надовго або все змінити.

СТРІЛЕЦЬ. Поїздка, яку ви давно планували, не відбудеться. Ви будете дуже зарозумілі й нестримані, відстоюючи свою думку серед колег, родичів або сусідів. У вас з ними можуть виникнути конфлікти.

КОЗЕРІГ. Якщо ваші любовні стосунки зайшли в глухий кут, вам потрібно позбутися перешкод. Можливо, вам доведеться вирішувати фінансові питання. Ви також можете опинитися в ситуації, коли доведеться вимагати повернути вам ваші гроші.

ВОДОЛІЙ. Ви розв'язуватимете цілий комплекс домашніх проблем. Якщо ви розраховуєте на партнера, то він не зможе вам допомогти, вся відповідальність ляже на вас. Питання купівлі-продажу нерухомості краще не вирішувати.

РИБИ. На початку тижня ви опинитеся в ситуації, коли доведеться приймати рішення під впливом обставин. Ви маєте бути дуже зосередженими. Будьте уважні в дорозі й не втручайтеся в конфлікти на вулиці або в транспорті.

НАШ КОНКУРС!

Фото Олександра СІМІШІ (УНІАН).

Переможцем конкурсу: «Що б не означало?» «Чий туфля?» став Іван СУХИЙ із Жашкова, що на Черкащині. Ось його варіант:

Це йому парад у будні,
Бо ним били по трибуні.
Тільки він міг показати —
Де живе «кузькина мати»
А «Курінь» пропонує ще одне кумедне фото. Підписи надсилайте з позначкою «Курінь»: «Оце ось вродило!».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Світські розмови
джентльменів про кіно

— Зверніть увагу, джентльмени: навіть у наш час проблему нерівноправності чоловіка й жінки не розв'язано. Он у Голівуді зіркам-чоловікам платять удвічі більше, ніж жінкам!
— Що ви кажете, сер? Не може бути!..
— А чому це вас так хвилює? Ви хіба збираєтесь одружуватися з голівудською зіркою?
— Так... Але тепер уже подумаю!..

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Спорт

У Банановому Маразматорі активно взялися за відродження спорту. Так, минулих вихідних тут провели змагання із суперакадемічної греблі. Серед переможців: начальник управління земельних ресурсів, що загріб через підставних осіб 70 тисяч гектарів чорноземів, віце-президент холдингу, якому вдалося загребти два мільйони доларів, та почесний президент пароплавання, котрий загріб до свого кошика всі плавзасоби морфлоту.

Несподіване відкриття

Реформування у Банановому Маразматорі зайшло у глухий кут. Причина — брак фінансів. Раптом з'ясува-

лося, що практично ще ніщо не реформовано, а всі кошти вже розкрадено.

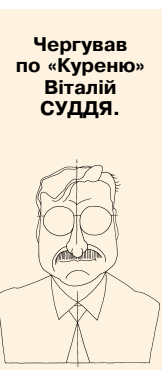
Власники

План приватизації у Банановому Маразматорі виконано на 100 відсотків. Завдяки цьому щонайменше 95 відсотків громадян уже стали власниками кайданів.

Вибори
відбулися

Офіційні підсумки виборів по Кизяківському виборчому округу: вбито 17 осіб, згвалтовано 35, потрапили до реанімації 550, зникли 700 осіб.

Олександр ПЕРЛЮК.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДА.

КРОСВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 6. Блокада, оточення. 7. Духовий музичний інструмент у вигляді дерев'яної трубки. 9. Урочиста пісня, символ державної єдності. 11. Велика сітка для ловлі морської риби. 12. Керівна настанова вищої інстанції підлеглих. 13. Дрібна морська промыслова риба. 16. Розділовий знак. 21. Відрізок, що сполучає вершину трикутника і середину протилежної сторони. 22. Перший виступ артиста на сцені. 24. Оголошення про те, що всі квитки на виставу продано. 27. Людина, одержима манією. 30. Сукупність партій багатоголосого музичного твору. 31. Місяць у початковій або кінцевій фазі. 32. Мулова риба. 33. Залізне, кам'яне дерево. 34. Твердий покрив тіла деяких тварин.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Найвища державна посада у Стародавньому Римі періоду республіки. 2. Житло чабанів і лісорубів. 3. Горілка з самого початку відгону. 4. Правитель області, провінції у стародавній Персії та Мідії. 5. Математичний знак для позначення дії віднімання. 8. Трикожата сорочка без рукавів і коміра. 10. Навальний, різкий раптовий порив сильного вітру. 14. Блазень, скоморох, комік. 15. Гірська безрога парнокопитна тварина родини оленячих. 17. Повторний удар у фехтуванні. 18. Глибоко викопана яма, захищена цямринням. 19. Титул іспанського магната. 20. Різка збільшення швидкості руху під час бігу. 23. Монгольський хан, засновник Золотої Орди. 24. Син бога моря Посейдона і богині землі Геї. 25. Невелике безпалубне морське судно. 26. Стовець друкарського набору. 27. Річкова риба родини королевих. 28. Глава православної церкви. 29. Велика діжка.

Склав Іван СОБКО.

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Май — волам
і коням сіна дай

24 травня — Мокія. Вважали, що Мокій — цар граду і тому намагалися задобрити його всілякими молитвами. Мокіїв день мокрий — все літо буде мокрим.
25 травня — Епіфанія. Якщо Єпіфан вранці зодяг червоний жулан, то все літо буде сухе й жарке.
26 травня — Глиkerії. З цього часу ночі ставали паркими, а тому з'являються комарі. Глиkerія прилетіла й припала до тіла.
27 травня — Ісидора. Теплий Сидро — тепле літо.
28 травня — Пархома-теплогрія. Прийшов Пархом — тішся теплом.
Прикмети травня
■ Якщо травневий дощ починається великими краплинами, то він ненадовго.
■ За сухим травнем йде сухий червень; якщо в травні багато дощів, то їх обмаль буде у вересні (і навпаки).
■ Мурахи, павуки чи бджоли виявляють велику активність — погода буде доброю. Коли з'являються кілька веселок на небі, то на тривалий теплий дощ.
■ Кажани ввечері густо літають — завтра буде гарна погода.